

batten om Norge som et flerkulturelt samfunn.

Boken henvender seg til sosionomer, barnevernspedagoger, førskolelærere, helsesøstere og andre som er engasjert i arbeid med etniske minoritetsfamilier. Forfatteren Marianne Skytte ønsker å

heve kunnskapsnivået hos de som arbeider med etniske minoritetsfamilier, og jeg mener forfatteren bidrar med dette på en god måte. Det at den første norske utgaven av denne boken har vært brukt på ulike utdanninger i en årrekke, sier noe om at den egner seg godt som

lærebok. Den nye utgaven vil i så måte fungere enda bedre da den i større grad viser til norske forhold og at tema i boken er stadig like aktuelle.

En interessant og engasjerende bok som anbefales!

Rannveig Dahle og Nicole Hennem (red.), Barneverntjenestens håndtering av saker med vold og seksuelle overgrep
NOVArapport nr. 5/08

Av **Karin Haarberg Aas**, Høgskolelektor og klinisk sosionom, Høgskolen i Oslo.
karinhaarberg.aas@sam.hio.no

God praksis – fra mangler til muligheter

Prosjektrapporten presenterer resultatene fra prosjektet «Barnevernets håndtering av seksuelle overgrep og vold i familien», som har vært finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet og av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Prosjektet er et samarbeid mellom NOVA og to andre fagmiljøer, Barnevernets utviklingscenter i Nord-Norge og Universitetet i Agder. Prosjektet har hatt to ledere, Anne Solberg var leder fram til september 2007, da Rannveig Dahle overtok. Rapporten er redigert av Rannveig Dahle og Nicole Hennem.

Formålet med prosjektet har vært å få mer kunnskap om hvordan barneverntjenesten arbeider med saker hvor vold og seksuelle

overgrep er tema. Disse sakene skiller seg fra andre barnevernsaker ved at de krever et umiddelbart opphør av vold og seksuelle overgrep og ved at de kobles til straffelovens bestemmelser.

PROSJEKTETS VINKLING er særdeles interessant i og med at tilnærmingen til praksisfeltet har vært å undersøke hvordan saksbehandlere selv definerer hva som er god praksis i disse sakene. Et perspektiv som er ment å bidra til å snu fokus fra et mangelperspektiv til et mulighetsperspektiv.

Kapittel 1 handler om prosjektets bakgrunn, problemstillinger og begreper. Kapittel 2 tar for seg metodisk framgangsmåte og utvalg. Kapittel 3 handler om når barneverntjenesten må forholde

seg til straffeloven, kapittel 4 om vurdering av foreldrenes endringsmuligheter i voldssaker, og kapittel 5 om hva barnevernsarbeidere mener er god praksis i barneverntjenestens håndtering av seksuelle overgrepssaker. Kapittel 6 beskriver god praksis i saker med vold, mens det i avslutningskapitlet reflekteres over god praksis i forhold til bevegelige mål.

Forfattere i rapporten er: Rannveig Dahle, Anne Solberg, Aud-Keila B. Kjær, Svein Mossige, Tonje Wejden og Elisabeth Backe-Hansen.

I METODEKAPITLET heter det blant annet at man i valg av metodisk og analytisk tilnærming valgte å ikke forstå «god praksis» som et avgrenset og definert fenomen, men snarere som noe det var en viktig oppgave å innkretse og identifisere. En kvalitativ tilnærming ble brukt, og rapporten framhever at det perspektivet på «god praksis» som ble lagt til grunn var et annet enn et «best practice» perspektiv som er knyttet til en evidensbasert tenkemåte. I og med at framgangsmåten var å oppsøke og identifisere elementer av «god praksis» la man ikke opp til noen form for representativitet i utvalget, men foretok et strategisk utvalg. Strategien ble å lete der en forventet at det var størst sjanse for å finne god kompetanse. Rapporten beskriver framgangsmåten ved valg av saker i dialog med ansatte på barnevernkontorene, om intervjuene og om tilrettelegging av materialet for analyse gjennom flere trinn. Dette er gjort på en interessant og detaljert måte.

DATAMATERIALET består av 73 saker fra åtte barneverntjenester i tre regioner (Nord, Sør og Øst), og av 73 saksbehandlerintervjuer om disse sakene. Seksuelle overgrep var hovedtema i syv saker, vold var saksgrunnlaget i 50 saker, mens det i 16 saker dreide seg om både vold og seksuelle overgrep. Saksbehandlerne valgte saker med barn med etnisk norsk bakgrunn når det gjaldt seksuelle overgrep, mens saker med barn og ungdom

med annen etnisk bakgrunn enn norsk ble overrepresentert i saker som dreide seg om vold, særlig i region Øst. I sakene med barn og ungdom fra minoritetsfamilier hvor det var både vold og seksuelle overgrep, ble vold gjort til hovedtema og seksuelle overgrep kom i bakgrunnen.

Hvorfor det oppsto et skille grunnet i etnisk tilhørighet har rapporten ikke noe entydig svar på. Det antydes imidlertid at det kanskje kan ha sammenheng med tilnæringsmåten om god praksis. Saksbehandlerne syntes at de fikk til noe når det gjelder etnisk norske familier hvor seksuelle overgrep var tema, og tilsvarende i forhold til familier med annen etnisk bakgrunn i saker med voldsproblematikk.

GOD PRAKSIS, slik saksbehandlerne ser det, oppsummeres i rapportens sammendrag.

Opplevd god praksis består i disse sakene av de samme grunnholdningene som finnes i arbeidet med andre type saker. Avgjørelsene baserer seg på hva som er godt for barna på kort og lang sikt. God praksis vurderes som utstrakt bruk av relasjonsarbeid for å oppnå resultater. God praksis ivaretar også familierelasjoner og handler om å være på vakt i forhold til mulighet for at vold mot mor og/eller barn kan blusse opp igjen, eller at seksuelle overgrep ikke opphører. God praksis innebærer dermed også bruk av makt om nødvendig. Tillit framheves som sentralt i vur-

deringer av foreldrenes endringsmuligheter. Endring oppfattes som en toveis prosess. For det femte fordrer god praksis også samarbeid med andre instanser. Det vektlegges at god praksis må kunne vurdere når barnevernstjenesten må ta hensyn til faglige vurderinger eller gi avkall på dem i møte med påtalemyndighetene. Videre er barna i samtlige saker viktige informanter for barneverntjenesten, og deres synspunkter og ønskemål tillegges vekt. God praksis betinger derfor et barneperspektiv med forankring i dagliglivet. Forfatterne konkluderer med at god praksis er tidkrevende arbeid og begreper som relasjon, tillit, vurderingsarbeid og forbedring av barnas dagligliv framheves. God praksis handler også om å være fleksibel eller, som det sies i rapporten: om å arbeide i forhold til bevegelige mål.

AVSLUTNINGSVIS VIL jeg spesielt kommentere et par av resultatene, samt selve den valgte metoden. At god barnevernfaglig praksis betinger et barneperspektiv med forankring i dagliglivet er ikke noe nytt standpunkt. Å få dette bekreftet ved å analysere saker som saksbehandlerne selv har plukket ut som eksempler på godt barnevernfaglig arbeid blir imidlertid spesielt interessant. I denne sammenhengen vil jeg også nevne prosjektet Profesjonsutøvelse og barns deltakelse ved Høgskolen i Oslo. Dette er et stort prosjekt som omfatter tre avdelinger ved

Høgskolen, (Afdeling for helsefag, Afdeling for sykepleierutdanning og Afdeling for samfunnsfag (SAM). Ved afdeling SAM, som blant annet omfatter sosionom- og barnevernpedagogutdanning, drives et delprosjekt om barnevern og barns deltakelse. Et av målene er nettopp å styrke saksbehandlernes kompetanse i å ha fokus også på barneperspektivet med forankring i barnets dagligliv.

God praksis legger vekt på at en må kunne vurdere når barneverntjenesten må ta hensyn til faglige vurderinger eller gi avkall på dem i møte med påtalemyndighetene.

I noen saker vil for eksempel terapeutiske hensyn veie tyngre enn en underretning om et straffbart eller mulig straffbart forhold. At dette preger de sakene som løftes fram som god praksis er også interessant. Dette forstår jeg som en bekreftelse av nødvendigheten av både å kjenne det enkelte barns situasjon, og å kunne reflektere over hva som vil være den beste praksis for nettopp dette barnet. Dette bekreftes også av at utdanningsinstitusjonene vektlegger å utvikle refleksjonskompetanse hos studentene.

Rapporten har et interessant

avsnitt der forfatterne reflekterer over overførbare ved denne framgangsmåten. De hevder at den type kunnskap som prosjektet genererer er et bidrag til feltets selvrefleksjon, en selvrefleksjon som kan øke bevisstheten om håndtering av hverdagens dilemmaer og slik være med på å styrke barneverntjenesten i deres vanskelige og utfordrende arbeid.

Rapporten anbefales lest og studert av alle som er interessert i barnevernfaglig arbeid.

Anders Molander og Lars Inge Terum (red.)

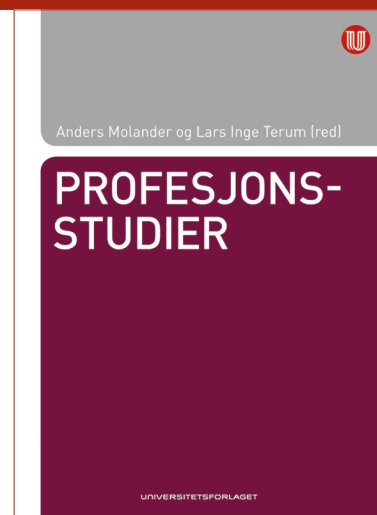
Profesjonsstudier, Oslo: Universitetsforlaget 2008.

Av **Tom Skauge**, Forum for profesjonsstudier (FORPRO). www.profesjon.no
tom.skauge@hib.no

Profesjonene var ikke døde

Samleverket om profesjonsforskning er kommet. Det produktive miljøet rundt Senter for profesjonsstudier ved Høgskolen i Oslo har født en artikkelsamling som sannsynligvis innebærer et hamskifte for profesjonsforskningen i Norge. Samlingen gir en bred oversikt over sentrale spørsmål og innsikter fra profesjonsforskningen. Redaktørene skisserer i introduksjonsartikkelen tre problemsområder som er aktuelle for å forstå profesjonenes rolle i det moderne samfunn:

1. Kvalifiserings verdi og kobling mot forskningsbasert kunnskap.
2. Kunnskapens status med vekt på forholdet mellom teoretisk og praktisk kunnskap og med fokus på endrede relasjoner mellom lek og lærd.
3. Profesjonsutøvelsen mellom fag og administrasjon som er fanget mellom kryssende forventninger til å sikre likebehandling på den ene siden og individuell tilrettelagt tjenesteyting på den andre. Profesjonene har også i det moderne samfunn en unik posisjon som portvakter for offentlige ytelser i velferdsstaten. Den ryd-

dige introduksjonsartikkelen gir også en gjennomgang av det omstridte profesjonsbegrepet, samt en oversikt over profesjonsstudier som forskningsfelt. I skissen av hva som kjennetegner en profesjon skiller forfatterne mellom organisatoriske og performative aspekt: